

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Lectionarium Breuiarii. Vitae Sanctorum - Cod. Aug. perg. 84

[S.l.], [3. Drittel des 10.-11. Jh.]

Passio sancti Andeoli subdiaconi et martyris

[urn:nbn:de:bsz:31-11817](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-11817)

INCIPIT PASSIO SANCTI ANDEOLI
SUBDIACONI ET MAR
TYRIS QUOD EST
MALIS

xv. **S**CORUM MARTYRUM
gesta per ordinem ex
sequi. eorumq. trium
phos ueridico quidem sed pau
peri referare sermone. non tam
scriptori laboriosu. quam le
gentib. ueremur esse lacinio
sum; Et cum martyribus labor
non fuerit supplicia sustinen
do. timem. ne forte legentib.
id ipsum generet fastidiu. recen
sendo; Haec id circo praemisi
mus quia beati andeoli marty
ris passionem. qui ob gloriam
caelestis regni. & nomen domini
nostri ihesu xristi. animam suam ad
mortem. et corpus suum non
dubitauit ad supplicium tra
dere. per ordinem scribere atq.
ad posteror. fideli relatione
transmittere. domino adiuuante
curauimus; Non solum simpli
ci relatione pandentes. quid uel
inquirente ab eodem inquis.

32
31
simo cael. v. t. uel. v. p. s. t. u. d.
usq. ad mortem remittente. ut domini
confuente. domini. uel. uel. uel. uel.
gnouimus; Sed. & per uel. uel.
simul & causam. defendendi. pa
tria. similiter. in. comp. uel. uel.
adnectentes; Si ergo. f. d. d. d. d.
narrare. nos. aliquis. fer. uel. uel.
gesta. passionis. fer. uel. uel. uel.
sicuti. nobis. comp. uel. uel. uel.
iam. p. feremus; Igitur. postea.
quam. gloriosus. h. r. t. uel. uel. uel.
ac. fidelissimus. xristi. m. a. s. t. r. u. m.
con. summatus. migravit. ad
caelum. medio. fere. noctis.
tempore. uultu. terribili.
r. m. b. r. e. p. a. c. i. f. i. c. o. cum. multi
tudinem. m. a. s. t. r. u. m. ad. sem.
p. o. l. i. c. a. r. p. u. m. s. m. y. r. n. e. n. s. i. u. m.
ciuitatis. e. p. m. a. q. u. o. d. o. c. t. u. s.
fuerat. ueniens. ait. ei. A. g. n. o. s. c. e.
f. i. l. i. u. m. q. u. e. m. e. r. u. d. i. s. t. i. p. a.
t. e. r. A. g. n. o. s. c. e. s. c. a. e. s. a. c. e. r. d. o. s.
h. i. r. e. n. e. u. m. t. i. b. i. f. u. i. s. s. e. m. i. n. i.
s. t. r. u. m. E. c. c. e. a. c. c. e. p. i. m. u. s. p.
m. i. s. s. i. o. n. e. m. q. u. a. m. n. o. b. i. s. p.
m. i. s. i. t. r. e. x. c. a. e. l. o. r. u. m. & t. e. r. r. a. e.
f. a. c. t. o. r. N. i. h. i. l. n. o. b. i. s. d. e. p. m. i. s. s. i.

one sua. fraudavit redemptor.
noster. Nunc ergo iter. iu-
di uerba filii tui. et transmit-
te. dicitur prbros. id est andochiu
et tyrsu diaconu.
illorum uerbis. praedicare.
quod est uirtutib. nosti et sa-
pientia. quos oportet
magis in gloriam triu-
phant. Sed quia in illis regio-
nibus pauca xpianorum
est. precipe ut baptismatis
gratiam populis praebant.
Notum enim tibi sit scissim e pa-
ter. quod gens illa. in spiran-
te dno copiose desiderat ad-
uam ueritatis uenire. ac de-
serere idola. & seruire xpo.
Et cum haec scō suo sermone lo-
cutus fuisset. rediens. disces-
sit ab eo. Mane autē facto.
scs polycarpus alloquitur
suos fratres. referens eis quae
uiderat. & ut felix aggredi-
antur iter. hostatur simul
& monet. Tunc scs prbr. id
est andochius & benignus.
una cum tyrsu diacono haec

audientes. gaudio magno reple-
ti sunt. & praeceptum xpi tam
magnum cum omni alacritate
susipientes. ire quo iuebant.
disponunt fiducialiter. A due-
niente uero nocte. in uigiliis &
ymnis dno uacantes. & p tam
scā iussione gratias agentes.
luce facta. uale dicentes scis
fr̄ib. iter arripere parant. 7
Scs uero polycarpus. cum lacri-
mis et gaudio deducens eos usq.
ad portu. ubi nauiculā ascen-
derant. cū ipsis descendit. et
uale dicens eis. At illis. Angelus
dñi comitet uobis eū. sps scs sit
in uisceribus ur̄is. magna uos
gloria in caelis expectat. pus-
simi fr̄s. Uos ergo uerbū dñi
p̄dicare gentib. aduentū xpi
adnuntiate. uidete ne in aliquo
mereamini. Multos enī habetis
adiutores. atq. intercessores. qui
pro uobis dñm interpellare non
cessant. Et haec dicens. dansq.
eis pacem. reuersus est. Ii uero
ascendentes nauiculam. diuino
fauente auxilio. In corsicā insulā

sunt delati, Statimq; tante tem-
pestatis affuerunt pcellae. ut
om̄s nauit̄e dicerent. se non solū
uisu. sed nec auditu. talia potu-
isse comperire; Tunc sc̄a inter
eos. collocutio. Forsitan non om-
nia quae addiuinum sunt ministe-
rium necessaria exhibemus. aut
qui in his locis uersantur. xp̄iani
manifestissime sunt; Tunc sc̄s tyr-
sus. taliter suos collegas alloqui-
tur. dicens; Sct̄issimi uiri. uace-
mus hac nocte orationi. et stude-
amus psallendo; Forsitan dñs xp̄s
reuelare dignabitur seruis suis.
qua causa tempestatis insidia
nobis uidetur eē contraria; Feceruntq;
ita. et in lucecente die.
paululum declinauerunt capi-
tasua ad somnum; Tunc sc̄o be-
nigno beatissimus hyreneus ap-
paruit. dicens ei; karissime
frater. in patria ad quam estis
directi. paucitas uidetur esse
episcoporum. nec facile inue-
nietis. qui uobis addiuinū mi-
nisterium debeat ordinare
solatium; Digna enim res est

33
ut uobiscum dicatis omne of-
ficium. ut non in a. ut dicitur
ciuitates. de curis corporibus ex-
ornent. sed in illa loca. de curis
praesentia possunt illuminari
Quia dies erunt. ut sepulchra
ura ualde honorem. in
& animae urae sepulchra
sol fulgere uideant. in
Sustinete ergo hic. et
andaeolus subdiaconus. in
subiugatur itinere. Si ergo
autem a somno beatissimus
nignus. quae uiderat. retulit
socus; Illi uero dñm glori-
cantes. atq; gaudentes. tribus
dieb; sustinuerunt; Testis uero
nocte. ueniens ad sem policar-
pum ep̄m beatissimus hyrene-
us. eo stemmate quo et antea.
dixit ad eum; Pater sc̄e. adhuc
nobis uidet. ut dirigas andeo-
lum subdiaconum post fr̄s
nr̄os. ut in unum iuncti. et si-
mul p̄gentes. eu angelista se
uideat in eis impleri numerus;
Mane autem facto. beatus poli-
carpus quae uiderat. sc̄o an

deolo nauis. hanc uident
ille. exultans et gaudens dicit.
ad sonu polycarpi. Inter bone.
nec ambuleris. Implere dñi ius
fuerit. sed quae tibi p̄cepta
sunt. ut pastor fiducia
ad implere. Uteū
ad ueneris. non
meritis. sed et de
glorieris. hanc
andeolo dicente.
ascenderunt ad portu.
idem uon nauicula diu
parabat. Tunc sc̄s poli
carpi. talibus eum allocutus
est uerbis. Dices. Dulcissime fr̄.
ubi cumq. ieritis. uerbu dñi in
intrepide. & incessabiliter pre
dicare. aduentu xpi omnib.
annuntiate. O quam speciosi
pedes euangelizantium pace.
euangelizantium regni dñi. Vide
te ergo. ne uos longe itineris
frangat austeritas. ne ob regio
nu longinquitatem turbemi
ni. aut parentu desiderio ca
lescat cor ur̄m. non uos ulle
mine. aut iniquissimi caesaris

conturbet impietas. Sit in cor
dib. ur̄is beati pauli apti sermo.
quia non sunt con dignae passi
ones huius temporis. ad futura
glam. que reuelabit in nobis.
Et uale dicens cum lacrimis. di
xit ei. Paradysi gla perfrui mi
ni. et ante tribunal xpi repor
tantes fructu laboris ur̄i. Vos
ipse excipiat. et in illa felicium
iustorumq. regione. societ athle
tissuis. ubi lux permanet. et ui
ta regnat. ubi piorum fide bea
tam. deuultus sui presentia. splen
dor uiuae caritatis irradiat. ubi
alumni paradysi. et candida celi
turba concluditur. Et ascensus
beatus andeolus in nauiculam.
tertia die feliciter ad sc̄orum mar
tyrum affuit p̄sentiam. Qui pa
riter gaudentes. ac dño uota
soluentes. ascenderunt nauem.
pperare cupientes ad gallias. ubi
fuerant destinati. Gratia autē
dñi faciente. celeriter eos in mas
siliam unda maris aduexit. Egres
si igitur ad terram. habito consi
lio. ad lugdunensem pperant

urbem; Et tuenientes in urbem p̄
 dictam reppererunt sem̄ hacha
 nam p̄rbm̄ qui ob persecutio
 nis p̄cellam̄. Latenter incripta
 inter martyrum latebat sepul
 chra; Et eum eodem uerbum dñi
 meditantēs. atq; in spū sc̄o
 gaudentes. dñm̄ pariter pre
 cabantur. ut eorum dirigeret
 gressus; Et dum ibidem mora
 rentur. angelo dñi ammonen
 te. uisum est sc̄is fr̄ibus. ut bea
 tum andeolum ad carpentora
 tensē urbem. p̄dicationis
 gr̄a destinarent; Et eo dem ex
 communi consilio p̄ficiſcente.
 uale dicentes sibi ac flentes. ora
 uerunt sic; *Respice dñe ih̄u
 xpe seruos tuos. in hoc loco pere
 grinos. et presta. ut quos nunc
 facis corporali absentia esse di
 uisos. in conspectu diui
 ne maiestatis tue. reportan
 tes fructus iusticie. tu facias
 adunatos;* Tunc beatissimi
 martires andochius et benign⁹
 p̄rb̄. unā cum triso diacono.
 ad angustudunensem urbem

operare festinante. et tunc me
 ra d̄ap̄es uera fuerunt. q̄
 sta p̄t̄ ueris. et tunc manū
 ste declarant. Sed uero inde
 olus. ad urbem carpentora ten
 sem p̄pere. Estimans ac per
 agerem publicum t̄t̄. et
 usq; ad rhodanum flumen
 uenit. A biq; inuentus a
 atoribus. cum ipsi n̄t̄
 euectione usq; ad locū ubi
 burgo giate uocatur. d̄
 dit. ibiq; sustinuit. quā
 ctis succedebat inducia. Ma
 ne autem uolens apprehendere
 uia. p̄ quam ad locū ubi desti
 nabat̄. posset accedere. sed nocte
 illa non cessauit hospites suos
 uerbo ueritatis imbuerē. et ad
 uentum dñi incessabiliter pre
 dicare; Mane autem facto.
 non solum incolae loci illius.
 sed et uicinia tota. fama sc̄a
 currente. cognoscentes quae
 ab eo salubriter dicebantur.
 ad audiendum d̄i hominem
 a uide concurrerant. ac uer
 bum ueritatis. ab eodem cum

omniav. d. ut. in. su. p. m. t. e. r.
dno. q. d. e. r. e. g. n. o. s. e. r. e. m. e. r. e.
p. m. t. e. r. e. s. q. u. e. d. e. s. u. n. t. Dū
h. a. c. a. u. t. u. m. i. n. i. q. u. i. s.
s. i. m. i. l. i. t. e. r. a. d. u. r. l. e. m. u. a. l. e. n. t. i.
s. a. m. p. p. o. r. a. n. s. a. d. i. t. i. n. e. o. d. e. m.
l. o. g. o. d. a. u. d. i. c. i. d. u. m. d. i. h. o. m. i.
n. i. s. h. o. m. i. n. u. m. c. o. n. u. e.
n. i. t. u. r. i. n. t. e. r. r. o. g. a. n. s. q. u. a. m.
c. o. n. f. i. t. i. b. i. d. e. m. t. a. m. d. e. u. o.
s. e. x. u. s. c. o. n. c. u. r. r. e. r. e. t.
c. o. g. n. o. u. i. t. b. e. a. t. u. m.
d. n. i. m. i. h. e. s. u. m. x. p. i. m. d. i.
p. a. t. r. i. s. f. i. l. i. u. m. v. o. c. e. p. u. b. l. i. c. a. p.
r. o. d. i. c. e. r. e. & a. d. u. e. n. t. u. m. e. i. u. s. i. n.
q. u. o. i. u. d. i. c. a. t. u. r. u. s. e. s. t. u. i. u. o. s. e. t.
m. o. r. t. u. o. s. o. m. n. i. b. a. n. n. u. n. t. i. a. r. e.
S. e. d. i. n. i. u. d. u. s. d. i. a. b. o. l. u. s. t. a. m. p. r. a. e.
c. l. a. r. a. m. x. p. i. l. u. c. e. r. n. a. m. e. x. t. i. n. g. u. e.
r. e. c. o. n. a. t. u. s. e. s. t. D. e. n. i. q. s. t. a. t. i. m.
h. o. c. u. e. r. b. o. a. u. d. i. t. o. i. r. a. c. u. m. d. a. e.
m. o. n. i. o. r. e. p. l. e. t. u. s. a. c. c. e. r. s. i. t. u. m.
t. u. m. a. d. s. e. a. d. d. u. e. i. p. r. a. e. c. e. p. t. i.
& c. u. m. o. m. n. i. m. u. l. t. i. t. u. d. i. n. e.
q. u. a. e. s. e. c. u. m. e. r. a. t. a. d. s. e. m. d. i.
i. n. t. e. r. f. i. c. i. e. n. d. u. m. f. e. s. t. i. n. u. s. a. d. u. e.
n. i. t. E. t. d. e. s. c. e. n. d. e. n. s. d. e. c. u. r. r. u.
s. u. o. a. p. p. r. e. h. e. n. d. i. t. l. a. p. i. d. e. m.

manu sua: tantaq; cum inua
sit furoris insania. ut ante ul
lam interrogationem. di ho
minem crudeliter in caput fe
rret. Quo facto. Statim ma
nus illius arefacta est. Tunc in
quissimus caesar. cum furore
ac dolore constrictus. dixit ad
eum; Dic mihi seductor. unde
es. aut qd est tibi nomen. uel
quare se ducis bene uiuentes.
et suades ad nescio quam sectam
perfidam declinare. Et cum
beatus andeolus studeret silen
tio. conuersus ille ad suos. dicit
eis; Credite mihi. quia magus
est iste; Nam ex quo de lapide
cum attigi. brachium meum
torqueri non cessat; Et aspici
ens ad sem di. dicit ad ipsum. 7
Dic nobis maledicte. unde es.
vel que te huc causa
uenire fecit. S. e. s. u. e. r. o. a. n. d. e. o. l. u. s.
c. u. m. o. m. n. i. p. a. t. i. e. n. t. i. a. a. c. s. i. m.
p. l. i. c. i. t. a. t. e. r. e. s. p. o. n. d. i. t. D. e. p. a. r. t. i. b.
o. r. i. e. n. t. i. s. a. s. c. o. p. o. l. i. c. a. r. p. o. i. n.
i. s. t. a. m. p. u. i. n. c. i. a. m. c. u. m. d. o. m. i.
n. i. s. e. t. p. a. t. r. i. b. u. s. m. e. i. s. m. i. s. s. u. s. s. u. m.

34
ut uerbum dei gentibus predicemus. & aduentum ihu xpi ad dei nostri. ignorantibus annuntiemus. Ut recedentes miseri homines ab idolis manufactis. ac deserentes insanam culturam. et imagines. in quibus diabolus ad perditiones adorari assolet. illum solum cognoscant esse deum. qui in caelis est. qui nobis omnibus spiritum uiuendi et animam contulit. Nomen uero meum si scire uis. an deolus uocor; Tunc cesar admirans ualde super ingentem patientiam eius. dixit ad eum; Ergo propter hoc tantum in istam puinciam uenisti. ut diuis nostris contumeliam inferres. & sequentes te. tecum associares. Certe uel in regionibus istis. uana nescio que & superflua predicando. uita male finibi s; Sed audi consilium meum. dimitte hanc sectam. nuper a xpo nescio quo inuentam. qui istam predicando. crucifixus assertur. Tu uero si uis. primus poteris esse in palatio meo. et

locupletam te ac splendidam. si mihi conseris. faciam; Caeterum. si in his quae agis permanere uolueris. diuersis tormentis te faciam ultimam uitae tuae finire di. m. Et te conuersus iniquissimus iudex. iterum dicit ei; Dic mihi. per quem quem colis. si est tibi adquisitus aurum. aut argentum. da mihi ista predicas. Sanctus andeolus respondit; Diuitiae meae non in auro. aut argento. sed in xpi gratia. & in eius regno consistunt; Tunc cesar. quasi blando sermone. dixit ei; Crede mihi. quia si uolueris deos nostros aduerti. et cum humilitate ipsis sacrificia offerre. ditto rem et honoratio rem. caeteris assistantibus te faciam; Nam di nostri misericordes sunt; Cum enim uiderint contemptores suos. ad se cum humilitate reuerti. statim omnes culpas eorum et excessus remittunt; Sed an deolus respondit; Ego in istam. non

35
ris ostendere. *Præta* rex glorie.
ut in his perseuerans. cum ui
ctrici corona ante maiestatem
tuam merear peruenire. *Sæ*
poli carpe magister meus. a
mici xpi. gemma splendida
laus et corona mea. ora pro me
seruo tuo. ut tolerantia robo
ratus. cum ueneris ante tribu
nal xpi. de tua doctrina et
de mea in xpo uictoria. debeas
cum gaudio triumphare;
Cum autem toti fuisset adtergu
ipsius fuissent confracti. *ca*
sar præcepit ministris suis. ut
decem subulas calidas. in corpo
re eius infigerent; Cumq; hoc
fuisset factum. ipse scs martyr
inlesus permansit. Laudans
& glorificans dnm. qui eum
custodiuit a poena. Tunc im
pissimus caesar non ferens
iniuriam. iussit afferri rotam.
& alligari scem andeolum. et
sub rota incendi flammam
subter eum. et oleum super
fundi præcepit. ut celerius
consumeretur; *Sæ* andeolus

alligatus in rotam circum sol
ueretur. *rota* conuersa fuit
totum corpus eius. *Beatus*
andeolus. respiciens in caelum.
dixit. *Benedico* te ds meus
qui in caelis es. gratias tibi a
go ds meus ihu xpe. ne me
derelinquas in hoc certami
ne. sed extende manum tu
am. et tange ignem hunc.
extingue eum. quia exur
git super me. ne quando
super gaudeat. *miles* triu
nus iste; *Et* hæc dicens. *scs* an
deolus. exiit ignis subito.
et interfecit animas idola co
lentium. numero. quingen
tas. sexaginta; *Et* erat *scs* an
deolus repausans sup rotam.
quasi super lectum stratum;
Erant autem angeli dñi. assi
stentes ei; Tunc impius
caesar. iussit eum deponi de
rota. & dixit ministris suis.
Soluite eum. et querite locum
squalidum atq; tenebrosum.
ubi nullum appareat lu
men. ibiq; eum recludite

diligenter. ne forte de p[er]p[et]rat[is]
aliquis colloquatur eum eo.
& p[er]suadeat aliquos. ad suam
animam perfidiam declinare.
Iste unus de militib[us] ceretius
nomine. dixit ad cesarem.
Omnine. est mala ripa fluu-
io. ceptum fieri templum in ui-
tissimo deo macti. & sub ip-
so cripta constructa. In qua
suabet magnitudo tua. ap-
tissime poterit iste recludi.
Caesar dixit. optimam rem dixi-
sti. Conuenit enim utilitati
nrae. ut non in tanta consti-
patione populi maneat. ne
uerbis suis ad superstitiosam
sectam quam predicat. ali-
quos ingenioso persuadeat.
Sed et nos dum inimicum deo-
rum nostrorum. ipsis uinctu
presentare uideamur. gram
eorum maximam possumus
p[er]mereri. Lubente ergo cesare.
ductus est homo d[omi]ni. et in cripta
ta daemonibus dedita. im-
pie trusus. Uigilantib[us]
uero ante criptam custodib[us]

medio fere noctis tempore.
uiderunt intus lumen im-
mensum. et multitudinem scō-
rum. cum beato martyre col-
loquentem apertissime au-
dierunt. Hortabantur autem
eum dicentes ei. Dulcissime fr[ater].
forti animo esto. ne timeas.
craftina enim die. accipies
coronam martyrii. Suscipi-
et te uero ille. p[er] cuius nomine
gloriosum certamen intrep-
ide suscepisti. Securus ergo
esto de p[er]missione d[omi]ni. quia
stabis ante conspectum eius.
& fulgebis in regno eius ut sol.
& possidebis habitaculum. &
perennes diuitias. quae nec
oculus uidit. nec auris audiuit.
nec in cor hominis ascendit.
Recordare ergo d[omi]ni n[ost]ri man-
data. quia multa nos pati
p[ro]pter iussione[m] suam praedi-
xit. sed qui perseuerauerit
usq[ue] in finem. hic saluus erit.
Orantes uero. ac discedere cu-
pientes. uale dicentes. dixe-
runt ad martyrem xpi.

Ita frater coeptum cursum per
 curras: ut te xpc in gloria martr
 ni & triumphali corona: intra
 portas paradisi excipiat: & se
 gubernante ad illum portum
 perducat: ubi naufragium
 nullum timetur: et ubi periculi
 tationis non inuentus est casus;
 Scs uero andeolus perfusus laeri
 mis: precabatur eos: dicens;
 Sustinete obsecro adhuc scs simi
 uiri: quia ex quo loqui ad me
 coepistis: et uulnera carnis sa
 nata sunt: & consolationis ma
 ximus datus est locus; Orate i
 taq; domini mei: ut mihi robur
 mentis accrescat: & sub sequenti
 bus exemplum dignum relin
 quitur: uocatis scs: & gentili
 bus si in me tolerantiam uiderit:
 credendi aperiatur aditus;
 Et his dictis: ymnium dno mo
 dulata suauitate canentes:
 discesserunt ab eo; haec quae
 in scripta gesta sunt: custodu
 relatione cognouimus; Mane
 autem facto: pducitur scs

...acustodibus foras.
 Et dum horum fieret: & in odanum
 fluum transeundi stans
 super ripa fluminis: oeu
 lis eleuatus in aelum: mens
 in conspectu dmi consternatus:
 orauit ad dnm: sic dicens:
 Dne ihu xpc: qui toto corde
 confiteor: & te auxiliu meo
 tra inimicum uertit: ut ex
 cto: in hac die suscipe spiri
 tum meum: et in hac ripa
 ripa: iube requiescere
 puseulam meam; Tunc eu
 stodes comprehendentes
 eum: ad iniquissimum cae
 sarem in ulteriore ripam
 fluminis: ad uicium pre
 dictum: id est burgo gate:
 ubi phaec sola causa substi
 terat: perduxerunt;

At uero militibus tenentib;
 eum foris: ingressi senio res
 eorum ad tyrannum: re
 tulerunt ei omnia quae
 uiderant: et qualiter cum
 beato martyre: multitu

dinem seeyu. . .
colloquentem . . . caesar.
ad suos. . . accedente quan
totus . . . in mora . . . inter
ficiatur seductor iste; Nam
a iudicium fuerit quod au
distis. . . uel uidisse uos dici
tis. . . seditio sit in populo.
Adhuc uentur du nri. &
probile in post modum
nihil . . . est traditio nra;
Adhuc ergo ad campum.
. . . rupa fluminis.
. . . andeolum sibi of
fendit. Ille uero oratione ad
deum premissa disrupto q
tunc de quo post tergum
manus eius tenebantur liga
tie eleuans manum suam. si
gnaculo crucis. frontem suam
&pectus muniuit; Et cum
ante tyrannum cum omni
assistisset. . . stupefactus ille
in conspectu eius. . . intuens in
eum simul & admirans. dixit
ad eum stantes sibi; Con
siderate maleficum istum.
et uideate qua alacritate cor

poris. & laetitia mentis. in nra
assistit presentia; Non uobis
uidetur. quod adhuc usque
ad epulas. aut conuiuia deli
cuis affluentia consedisset.
Ecce ut intellegitur. uerba
nra ipsi omnino non no cue
runt. . . sed fortio rem ut uide
mus. in omni bus reddide
runt; Sed ut me ueritatem
comperire cognoscatis. aspi
cite et uideate. quam laeto con
siderat uultu; Per inuictissi
mos deos nostros. & nram iuro
potentiam. quia maleficus
est iste; Sed ut sentio. dico
uobis. quia si eum celerius
interfici non fecerimus. ue
reor. ne non solum nobis. sed
& patriae nre a li quod ma
lum immittat; Tali uero re
pletus tyrannus furore. di
xit ad beatum andeolum;
Dic nobis malecte. . . tantum
ad irritandum deorum
nrorum potentiam. uel
ad contemptum censurae
nrae. in istam puinciam ad

uenisti. Sed andeolus respon-
dit; Ego iam dixi tibi. quia
missus sum cum patribus meis
a seo polycarpo epō. in istam
prouinciam. ut uerbum dñi nri
ihū. xpi credentibus. & cunctis
ignorantibus predicemus;
De quibus etiam ignorantibus.
tu infelix prior esse cognosceris;
Tyrannus uero hoc audito ser-
mone. dixit ad eum; Per ma-
gnam dñi martem. & per ui-
ctorias illius. quia amplius
nec mihi nec gentibus predica-
bis; Tunc iussit ad similitudi-
nem gladii. deligno durissimo
ensem fieri. & in cruceis modum
caput eius crudeliter scindi;
Ministri uero. tam impiam
iussionem ex plentes. ita ca-
put eius in cruceis modum
contriuerunt. ut eliso inter-
ram cerebro. uiuens in xpo.
uitae faceret finem; Sic q.
consummatus in dño. ac
gloriosum intrepidus com-
plens martirium. laudans
et benedicens. atq. glori-
fi-

37
cans dñi. cum magno gaudio
emisit animam. Ex animi
to uero iam corpore ueni-
humato ad omnium expe-
ctationem. iussit unpuisti-
mus iudex. cateram in lapide
complumbari. ibiq. beati
martiris pedes. iam passio-
ne impleta. constringi. in
rhodanum flumen. ne aquo
cumq. xpianorum. hinc
sepeliretur. sententiae suae sa-
tisfaciens. precipitari fecit;
Et stans super ripam fluminis.
cum corpus sem ipso pre-
sente iactaretur in flumine.
quasi iam uictor. interfecto
insultans. dixit; Vade nunc.
sicut te facere pmittebas.
predica gentibus; Ex ipso
enim sermone. maxime ad
iracundiam impiissimus
caesar. contra dñi sem exci-
tatus fuerat. quia dixisset
ei. gentibus predicare ueni;
Peracto uero iam scelere. p-
grediente a uico ipso caesare.
occurrentes ei senatorum

plurimum interrogabant eum
hominem. Quod factum de
hominis illo. qui legem no
uam inuenerat. uenerat.
Iste uero quasi insultans.
relatione eius perbia tumens.
dixit eis. Gentibus praedi
catur eum diximus. Ex hoc
die dicto appellatum est
nomen loci illius. ubi corpus
ipsum in sepulchro sepultum est.
Ad haec adhuc hoc no
men loci. ab ipso die. &
dicitur. Cum uitem cor
pus sem. cum lapide in flumine
fuisse plectum. ita fluen
ta fluuii ipsius. gubernan
te dextera maiestatis. in ulte
riorem ripam recte pertran
sierunt. ut omnes ei crede
rent. non ob hoc ut lateret in
aqua demersum. sed loco ip
si ad no. fuisse transmissum.
Vnde uero famulante. per
ductum est corpus. atq. de
latum in aridam. quasi
dextris decem. & viii. anpa
ipsius rhodani fluminis;

Quinta igitur iam ad uenerat
dies. et corpus ubi nuntiū ia
ctatum ab aqua fuerat. in se
pultum iacebat; Cumq. hoc
factum incolae loci illius co
gnouissent. uenientes ad lo
cum. mirabantur ualde. in
hoc maxime stupentes. quod
neq. fera aliqua. neq. auis ul
la. corpus ipsum audebant
contingere; Et cum ad hoc
spectaculum. multitudo
hominum conuenisset. con
tigit quandam matronam
nomine tulliam per aggerem
publicum. eodem preterire
ad agrum suum. ubi tunc
temporis uillam coeperat ae
dibus exornare. uidendi illi
gratia pperantem. ad istum
aduenire locum; Et uidens
multitudinem hominum
circa corpus stantem. stare
iussit carpentum quo ue
hebatur. & ait famulis suis.
Ite quanto eius. et uidete. qua
ob causam hoc loco multitu
do conuenerit hominum;

Sed et destantibus illis ad me
adducite. ut ipsis referenti-
bus. ueritatem cognoscere
possim; Tunc uenerunt ad
eam de multitudine illa. ut
poposcerat. uiri duo; Quos
cum illa. ob quam causam
ibidem conuenissent. inter-
rogaret. illi dixerunt; Pere-
grinus homo hic mortuus ia-
cet. interfectus a caesare. in ul-
teriore rhodani ripa; Iacta-
tus autem ipso iubente in aqua
etiam lapidem ad pedes suos li-
gatum habuisse cognouimus;
Sed catenae disruptae sunt. &
corpus unda ferente. in ista
iactatum est ripam; Nunc
uero admiramur ualde.
quod iacens corpusculum. ne-
que ferae. neque aues omnino
contingant; Sed & pastori-
bus referentibus. miraculum
aliud in loco isto. quam plu-
rimis demonstratur. Au-
diuntur enim a multis no-
cte. super eum uoces cantan-
tium; Caereos quoque arden-

tes circa ipsum. cum magna
claritate. quam plures se
sepius uidisse affirmant;
Et hoc nobis inter caetera ma-
ximum uidetur esse mira-
culum. cum hoc loco rapi-
dissime per saxum. fluiui
istius aqua uideatur deuolu-
qualiter corpus hinc fuisset
delatum; Nunc uero omnes
uerentur publicum. uel
certe impiissimum caesa-
rem. et nullus est qui eum
lem cumque sepulturam ui-
deat praebere; Tunc matro-
na illa. euidentiusque acta
fuerant cognoscere cupiens.
dicit illis; Rogo uos filioli.
ueraciter mihi ut cognoui-
stis. dicite; Scire enim ut
cernitis uolo. pro qua culpa.
homo iste interfectus assera-
tur; Respondentes duo ui-
ri illi. dixerunt ei; Cognosce
dominam nos tibi ueritate
narrare; Xpm dnm esse
dicebat. & legem nouam.
quam xpiani habere di-

